

NACIONALINIS VĖŽIO INSTITUTAS

NACIONALINIS VĖŽIO INSTITUTAS

Biudžetinė įstaiga, Santariškių g. 1, LT-08660 Vilnius, tel. +370 5 278 6700, faks.+370 5 272 0164, el.p. administracija@nvi.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111959420

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir
sporto ministerijai

2019-04-12 Nr. *RS-341*
Į 2019-04-05 Nr. SR-1288

DĖL PAAIŠKINIMO PATEIKIMO

Nacionalinis vėžio institutas (toliau – NVI) 2019-04-05 gavo Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos vidaus audito skyriaus 2019-03-22 pažymą Nr. VA-6 „Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir jai pavaldžių 17 institucijų galimos korupcijos tikimybės viešuosiuose pirkimuose vidaus auditas“ (toliau – pažyma).

NVI **konstatuoja**, kad dalis pažymos informacijos **pirmiausia buvo pateikta žiniasklaidai**, nesudarant NVI galimybės oficialiai susipažinti su pažymos turiniu ir žiniasklaidai bei visuomenei pateikti faktais pagrįstus komentarus. Nors pažymos 1.7 punkte nurodoma, kad Vidaus audito skyriui nebuvo sudarytos tinkamos sąlygos vidaus auditui atlikti, o informacija ir duomenys teikti neišsamūs, fragmentuoti, **NVI pažymi, jog pateikė visus audito prašomus dokumentus** ir informaciją nepaisant **ribotų audito nustatytų terminų**. 2019-04-05 oficialiai gavę pažymą ir 5 darbo dienų terminą jai išnagrinėti bei argumentuotai atsakyti, **teikiame atsakymus** ir pastabas į pažymoje iškeltas problemas.

NVI yra valstybinis **mokslinių tyrimų institutas**, kurio misija – vykdyti tarptautinio lygio onkologijos šakos mokslinius tyrimus, kurių rezultatai pagerintų onkologinių ligonių gydymo efektyvumą bei sumažintų mirtingumą nuo vėžio, rengti mokslininkus ir aukštos kvalifikacijos specialistus, stiprinti šalies mokslinį potencialą bei konkurencingumą Europos mokslinių tyrimų erdvėje. Todėl Nacionalinio vėžio instituto Klinikoje teikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos onkologinėmis ligomis sergantiems pacientams. Tai **vienintelė specializuota**, Europos vėžio institutų organizacijos **akredituota onkologijos įstaiga Lietuvoje**. NVI puoselėjamas **glaudus mokslo bei klinikinės praktikos ryšys**. Pacientams, sergantiems piktybiniais navikais, taikomi naujausi diagnostinių tyrimų ir sudėtinio vėžio gydymo metodai bei metodikos.

NVI pagal pažymos 62 lentelėje nurodytą informaciją **skelbiamų pirkimų** vykdo **virš 83 proc. nuo visų pirkimų vertės, atliktų per audituojamą laikotarpį**.

Norime atkreipti dėmesį, jog audito tikslas: “Vidaus audito metu įvertinti ŠMM ir jai pavaldžių 17 institucijų viešuosius pirkimus (**teisėtumo, ekonomiškumo, rezultatyvumo ir efektyvumo** požiūriu pagal pasirinktus rizikos kriterijus), viešųjų ir privačių interesu deklaravimą (teisėtumo ir tinkamumo požiūriu, įvertinti turinį)”.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus atliktos audito procedūros ir audito rezultatų pateikimas **neatitinka** Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatyme ir kituose poįstatyminiuose teisės aktuose įtvirtintos vidaus audito proceso vykdymo tvarkos.

Pirmiausia, atkreiptinas dėmesys, kad vidaus auditorius, atlikdamas vidaus auditą ir siekdamas vidaus audito tikslų, turi surinkti **pakankamą, patikimą, svarbią ir naudingą informaciją** – vidaus audito įrodymus. Kad informacija būtų laikoma pakankama ji turi būti **faktais patvirtinta**. Auditoriaus darbo dokumente turi būti išdėstomi vidaus audito metu nustatyti **svarbūs faktai**, visi nustatyti pažeidimai ir klaidos, teisės aktų reikalavimų neatitikimai, nukrypimai nuo patvirtintų procedūrų, aiškinamos priežastys, dėl kurių atsirado pažeidimai ir klaidos, nurodoma jų įtaka audituojamo subjekto veiklai, įvertintas vidaus kontrolės veikimas. Taigi vidaus audito išvados ir rekomendacijos **negali būti paremtos prielaidomis, abejonėmis**, abstrakčiais pasamprotavimais, nepilnai ar neišsamiai surinkta informacija. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus pažymos 1.7 punktą sudaro prielaidas manyti, kad audito išvados ir rekomendacijos būtent ir buvo parengtos turint neišsamius, fragmentuotus duomenis ir ne pilnos apimties informaciją. Pateikiant surinktos informacijos ir duomenų vertinimą pažymoje dažnai vartojamos tokios sąvokos kaip „**manome**“ ir „**galimai**“, ne visais atvejais nurodomi konkretūs teisės aktų reikalavimai, kurių vykdymas galimai buvo pažeistas ar neužtikrintas (pvz. pirkimų skaidymas arba neskaidymas į dalis), arba nurodoma, kad teisės aktai neįtvirtina vienokio ar kitokio reikalavimo, tačiau nepaisant to yra daromos prielaidos apie pažeidimus (pvz. darbuotojų kito darbo derinimas ir kontrolė). Auditoriai prašė ir rinko fragmentišką, epizodišką informaciją, kai kurių duomenų ar informacijos, apie kurią rašoma pažymoje, apskritai nebuvo prašyta. Jei iš pareikalautos ir gautos informacijos auditoriams nepakako duomenų pagrįstoms išvadoms parengti, turėjo būti prašoma NVI pateikti papildomą informaciją, duomenis ar paaiškinimus.

Antra, Europos Parlamento patvirtinto Europos tinkamo administravimo elgesio kodekso 20 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog „*valdininkas turi užtikrinti, kad suinteresuotam asmeniui ar asmenims bus raštiškai pranešta apie sprendimus, galėjusius paveikti jų teises ir interesus, vos sprendimus priėmus*“, o to paties straipsnio 2 dalyje numatyta, jog „*valdininkas negali paviešinti sprendimo kitiems šaltiniams, kol suinteresuotas asmuo ar asmenys nebuvo informuoti*“. Iš esmės analogiška nuostata įtvirtinta ir Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje, kurioje nustatyta, jog „*vidaus audito tarnyba, prieš pateikdama viešojo juridinio asmens, jam pavaldžių arba jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų vadovams vidaus audito ataskaitą, su šios ataskaitos projektu privalo supažindinti audituojamų viešojo juridinio asmens padalinių, jam pavaldžių arba jo valdymo sričiai priskirtų viešųjų juridinių asmenų vadovus ir su jais šį projektą aptarti*“. **NVI vadovė nebuvo supažindinta** su atlikto audito ataskaitos projektu, o apie atlikto audito rezultatus pirmiausia **sužinojo iš žiniasklaidos**: žiniasklaidoje pranešimai apie atliktą auditą ir jo rezultatus pasirodė 2019-04-03, o NVI Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus atlikto audito pažyma pateikta tik 2019-04-05.

Taigi, audito išvados ir rekomendacijos buvo parengtos remiantis prielaidomis, esant netiksliai ir neišsamiai informacijai, nesuteikiant galimybės Institutui pateikti atsiliepimą ir aptarti rezultatus. Buvo išviešinta abejotino pagrįstumo ir teisingumo informacija, kuri žemina NVI ir jo darbuotojų reputaciją, meta įtarimų šešėlį ant kilnios ir išskirtinės Instituto misijos gydančios ir tiriančios vėžio ligą.

Komentariai dėl galimos korupcijos tikimybės viešuosiuose pirkimuose vidaus audito

Dėl darbuotojų kompetencijos ir kvalifikacijos

Pažymoje nurodoma, kad NVI Viešųjų pirkimų specialistų kompetencija bei kvalifikacija nepakankama ir turėtų būti tobulinama.

Paaiškiname, kad NVI Viešųjų pirkimų specialistų kompetencija yra aukšto lygio, darbuotojai turi aukštuosius išsilavinimus ir ilgametę patirtį viešųjų pirkimų srityje, nepaisant to kiekvienais metais keliama kvalifikacija įvairiuose viešųjų pirkimų srities seminaruose. Vykdomas tarp įstaiginis bendradarbiavimas ir gerosios praktikos dalinimasis, mokymų ar seminarų aktualijų bei teisminės praktikos aptarimas. Toks bendradarbiavimas nereikalauja išlaidų brangiems ir išpopuliarintiems privačių asmenų rengiamiems seminarams.

Nepaisant to 2017 – 2018 metais dalyvauta mokymuose:

- VŠĮ „Gyvybės mokslų ir edukologijos instituto“ rengti 3 dalių mokymai;
- „Viešieji pirkimai, klinikinė praktika bei įstatymo raidė laboratorinėje diagnostikoje“;
- VPT organizuota konferencija „Maitinimo paslaugų / maisto produktų viešieji pirkimai“;
- VPT organizuoti seminarai apie viešuosius pirkimus;
- VTEK organizuoti mokymai;
- „Verslo žinių“ kartu su advokatų kontora „Ellex Valiunas“ organizuota konferencija "Viešieji pirkimai 2018“.

- Kasdieninis darbas komandoje, pasitelkiant tiek vidaus, tiek išorės teisininkus, dalinantis žiniomis, patirtimi.

- Transparency International Lietuvos skyriaus organizuojamos diskusijos, kartu ir su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir be jos.

Pažymime, kad audito grupė neprašė pateikti duomenų apie NVI viešųjų pirkimų specialistų kvalifikaciją ir kompetenciją. Nepaisant to, NVI siekdamas atsižvelgti į rekomendacijas dėl viešųjų pirkimų specialistų kvalifikacijos kėlimo, prašo pateikti gaires ir reikalavimus viešųjų pirkimų specialistų kvalifikacijai, pagrįstas ir reikalingas metines investicijas į jų kvalifikacijos kėlimą.

Dėl darbuotojų papildomo apmokėjimo

Papildomas darbo užmokestis buvo mokamas projektuose įdarbintiems asmenims bei papildomai skiriamos lėšos už neplanuotą darbo krūvio padidėjimą, t.y. kai vienas iš skyriaus darbuotojų susirgdavo ilgam laikui arba kol bus rastas naujas darbuotojas (vienam iš darbuotojų išėjus į motinystės atostogas).

Dėl netinkamo pirkimo dokumentų rengimo

10-tame pažymos lape įvardintas faktas apie Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – VPT) nutrauktą pirkimą. Dėl 2016 m. NVI vykdyto didžiosios salės rekonstravimo darbų su techninio projekto koregavimu pirkimo, pažymime, kad **VPT atliko** šio pirkimo atitikties Viešųjų pirkimų įstatymui ir kitiems susijusiems teisės aktams vertinimą, surašė išvadą, įpareigojo nutraukti pirkimą ir paskyrė administracines nuobaudas komisijos nariams. Taigi **pakartotinis šio pirkimo vertinimas**

procedūriniu viešosios teisės aspektu yra perteklinis ir teisiųjų pasekmių sukėlimas už tą patį pažeidimą, kuris jau buvo įvertintas, nustatytas, o įpareigojimai įvykdyti, yra negalimas. Per 2016 – 2018 metus įvykdyta apie 3 200 pirkimų, dėl kurių **audito komanda neturėjo nei vieno konkretaus ir argumentuoto komentaro** dėl netinkamo pirkimo dokumentų rengimo ar kitų procedūrinių pažeidimų, tačiau visuomenei pateikiamas vienintelis pažeidimas, nustatytas 2016 metais.

Dėl pirkimų iš darbuotojų, buvusių darbuotojų ir kitų susijusių įstaigų darbuotojų

15-ame ir 41-ame pažymos lapuose nurodyta, kad NVI su įstaigos darbuotoju sudarė sandorių už 2.896,20 eurų. Pažymime, kad sandoris **buvo sudarytas, kai šis asmuo nebuvo NVI darbuotojas**. Sandorio data 2016 m. lapkričio 10 d. Minimasis asmuo NVI buvo įdarbintas 2017 m. sausio 31 d. Auditoriui (grupės vadovui) ši informacija aiškiai buvo sudėliota ir nusiųsta elektroniniu būdu (su išpildomosiomis dokumentų kopijomis), todėl pažymoje yra **iškraipomi faktai**.

Dėl pirkimų iš vieno tiekėjo

Pabrėžiame, kad NVI **pateikė visus prašomus dokumentus, per neproporcingai trumpą laiką žvelgiant į informacijos kiekį**, įskaitant naudojamą medicinines įrangas ir atskirai medicininių prietaisų atsarginių dalių sumas bei kiekius, įrangos priežiūros paslaugų pirkimas (333 pirkimo dalys) buvo pateiktas atskirai. Atsarginių dalių suvestinėje yra itin daug duomenų, NVI sistemiant duomenis, taikant "Microsoft excel" formules iki auditorių norimų pjūvių buvo nusiųstos patikslintos lentelės. Todėl negalime atsakyti už auditorių grupės gebėjimus atlikti tinkamą informacijos susistemimą.

- 19-ame ir 20-ame pažymos lape nurodoma, kad nustatyti du atvejai (linijinių greitintuvų pirkimai), kai tarptautiniai pirkimai nebuvo skaidomi į dalis, NVI nepateikė pagrindimo, kodėl neskaidė pirkimo į dalis, tokiu būdu pažymoje teigiama, jog buvo pažeistas VPĮ 28 str. 1 d.

Paaškiname, jog 2017-05-02 (Nr. PR2017-127) ir 2018-01-11 (Nr. PR2018-32) atskirais tarptautiniais pirkimais įsigyti linijiniai greitintuvai, kurių bendra vertė 8. 986.428,00 eurų.

2017-05-02 pirkimu NVI ketino įsigyti vieną linijinį greitintuvą su programine įranga procesų valdymui, skirtą onkologinių ligų gydymui, kartu su jo pristatymu, instaliavimu/įdiegimu ir parengimu naudoti, įrangos testavimu, personalo apmokymu.

Atliekant 2017 m. linijinio greitintuvo pirkimo konkursą buvo vadovaujama VPĮ nuostatomis, galiojusiomis **iki 2017-07-01**. Pažymoje yra pateikta neteisinga informacija, nes pirkimo paraiškos 17 dalyje yra aiškiai nurodyta, kodėl pirkimas nėra skaidomas į atskiras pirkimo dalis. NVI įvertinusi, jog nuo 2017-07-01 įsigalios įstatymo pasikeitimas, pirkimo neskaidymo į dalis pagrindimą aprašė, nors pagal tuo metu galiojančią VPĮ redakciją privalomo pagrindimo dėl objekto neskaidymo tarptautiniuose pirkimuose nebuvo.

Todėl darytina išvada, kad įstatymo 28 straipsnio 1 d., kuri dar nebuvo įsigaliojusi, NVI nepažeidė.

2018-01-11 pirkimu NVI ketino įsigyti vieną linijinį greitintuvą su spindulio gydymo procedūros vaizdinimo ir valdymo sistema, skirtą onkologinių ligų gydymui, kartu su jo instaliacija NVI patalpose. Tiekėjas turėjo savo lėšomis pristatyti šias prekes į NVI, sumontuoti prekes patalpose, taip pat instaliuoti/įdiegti prekes, jas testuoti ir apmokyti pirkėjo personalą.

VPĮ 2 straipsnio 26 dalis apibrėžia, kas yra prekių sutartis: **Prekių viešojo pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – prekių pirkimo sutartis) – viešojo pirkimo–pardavimo sutartis, kurios dalykas yra prekės (prekių pirkimas, nuoma, finansinė nuoma (lizingas), pirkimas išsimokėtinai, numatant jas įsigyti ar to nenumatant), taip pat įsigyjamų prekių pristatymo, **montavimo, diegimo ir kitos jų parengimo naudoti paslaugos**, jeigu šios paslaugos tik papildo prekių tiekimą.

VPĮ 28 str. 2 d. nustatyta: Tarptautinio pirkimo atveju šio straipsnio 1 dalyje nurodyta pareiga skaidyti pirkimo objektą į dalis netaikoma, jeigu perkančioji organizacija pirkimo dokumentuose pagrindžia, kad dėl to sumažėtų tiekėjų konkurencija, pirkimo sutarties vykdymas taptų per daug brangus ar sudėtingas techniniu požiūriu, skirtingų pirkimo objekto dalių įgyvendinimas būtų glaudžiai susijęs ir dėl to perkančiajai organizacijai atsirastų būtinybė koordinuoti šių dalių tiekėjus ir tai keltų riziką netinkamai įvykdyti pirkimo sutartį, ar nurodo kitas pagrįstas aplinkybes, dėl kurių netikslinga pirkimo objektą skaidyti į dalis.

Perkant linijinį greitintuvą, tiekėjas turėjo sumontuoti ir instaliuoti prekę (jei reikia, papildomai pasitelkdamas subrangovą), nes tik tokiu atveju galiotų prekės garantija. Dėl pirkimo objekto sudėtingumo, medicininės įrangos specifikos, radiacinės saugos reikalavimų prekės montavimui reikalingas patalpas turėjo parengti tas pats tiekėjas, kuris pardavė linijinį greitintuvą, todėl pirkimo skaidyti į dalis buvo neįmanoma. Projektavimo darbai negalėjo būti atlikti iš anksto, kadangi patalpos turėjo būti pritaikytos konkrečiam linijiniam greitintuvui. Prieš paskelbiant konkursą nebuvo žinoma, kokių parametrų linijinį greitintuvą įsigys įstaiga ir kokie konkrečiai patalpų pertvarkymai bus reikalingi. Pažymime, kad perkančioji organizacija, atsižvelgdama į VPĮ 17 str. 2 d. 1 p. nurodytą pirkimų tikslą, turėtų įvertinti, ar pirkimo objekto skaidymas į dalis / apjungimas užtikrina racionalų lėšų naudojimą (pavyzdžiui, ar išskaidžius pirkimo objektą į dalis tiekėjai nesiūlys didesnių paslaugų kainų lyginant su tuo atveju, jeigu pirkimo objektas nebūtų išskaidytas į dalis arba jeigu pirkimo objektas būtų išskaidytas į didesnes dalis, ir panašiai). Šiuo atveju, jeigu prekę, jos montavimo ir instaliavimo darbai būtų buvę perkami iš skirtingų tiekėjų, perkančioji organizacija galimai būtų patyrusi finansinių nuostolių, kadangi tiekėjas tokiu atveju negalėtų suteikti garantijos prekei, ir perkančioji organizacija, nesant garantijos, pati turėtų mokėti už visus remonto ir prekės priežiūros darbus. Tiekėjas, įvertintęs visus pirkimo dokumentuose, sutarties projekte bei techninėse specifikacijose perkančiosios organizacijos nurodytus įsipareigojimus pateikė vieną kainą.

Pasiūlymą pateikęs tiekėjas vadovaujantis pirkimų dokumentų reikalavimais nurodė pasitelkiamus subrangovus. Atkreipiame dėmesį, kad įmonė nurodė, jog remonto darbai kainuos 80.000,00 eur (**t.y. 1,78 proc. nuo bendros vertės**), projektavimo darbai 10.000,00 eur (**t.y. 0,22 proc. nuo sutarties vertės**). Rangos ir projektavimo darbai sudaro tik **iki 2 proc. nuo bendros projekto vertės**, todėl efektyvumas ir racionalumas yra proporcingai išlaikytas.

Atsižvelgdami į šias aukščiau išdėstytas priežastis ir argumentus, nesutinkame su audito išvadose konstatuotu VPĮ 28 str. 1 d. pažeidimu.

- 20-ame pažymos lape teigiama, kad reikalavimas dėl būtino linijinio greitintuvo spindulio pluošto charakteristikų pilno suderinamumo su įstaigoje turimų linijinių greitintuvų charakteristikomis yra nelogiškas ir perteklinis.

Pažymime, kad auditoriai neprašė NVI pateikti reikalavimo pagrįstumo, tačiau pažymoje daro išvadą, kad NVI tokio reikalavimo tikslingumo nepagrindė. Argumentuotai išdėstome poziciją dėl suderinamumo:

Spindulinio gydymo metu pacientas yra apšvitinamas suplanuotu (1. reikalingu sunaikinti naviką; 2. išsaugančiu kritinius organus/sveikus audinius) spinduliuotės kiekiu. Jis yra suskaičiuojamas atsižvelgiant į spinduliuotės kokybę (kokią ją sugeneruoja įranga), realizavimo kokybę (kaip ją formavimo įrenginiai sugeba realizuoti), skaičiavimo metodus (spinduliuotės sklidimo modeliavimas; sklindančios spinduliuotės dozės generavimo/sukūrimo algoritmai; spinduliuotės formavimo įrenginių (daugialapė diafragma, kolimatorius, pleištai ir t.t.) judėjimo optimizavimas, idant sukurti norimą dozės pasiskirstymą). Skirtingų gamintojų visi šie parametrai skiriasi. Vidutinio sudėtingumo gydymo planas yra kuriamas per vieną dieną. Stereotaksiniai planai kuriami 2-3 dienas. Atitinkamai jie yra tikrinami (verifikuojami), realizuojant juos ant fantomo. Žiūrima, ar įranga sugeba įgyvendinti skaitmenines komandas (sugeneruotą planą). Jei įranga ir skaičiavimo algoritmai yra vienodi (suderinti), pacientas įrangos gedimo atveju gali būti tiesiog perkeliamas į kitą linijinį greitintuvą, išlaikant tą pačią kokybę. Tai užtikrinama prailginant veikiančių linijinių greitintuvų darbo laiką. Esant nesuderintai įrangai, turėtų būti kuriamas naujas gydymo planas, kuris, net ir sukūrus, nebūtų tokios pačios kokybės. Tai aiškiai atsiras tam tikri neapibrėžtumai paciento gaunamoje dozėje. Plano sukūrimui reikalingas tam tikras laikas, o turint omenyje, kad vienu linijiniu greitintuvu vidutiniškai gydoma apie 50 pacientų, tai įrenginio gedimo atveju, akivaizdu, kad didžioji dalis pacientų, gydytų nesuderintų spindulio pluošto charakteristikų linijiniu greitintuvu, negautų suplanuoto gydymo. Analogiška situacija atsitinka ir tuomet, jei sugenda vienas iš suderintų linijinių greitintuvų. Tuomet krūvis negali būti paskirstomas tolygiai ant likusių įrenginių, kadangi ant vieno iš jų būtų reikalingos ilgai trunkančios perplanavimo bei realizavimo verifikavimo procedūros. Tam tikrais atvejais, ypač taikant stereotaksinį gydymą ar suderintą chemospindulinį gydymą, praleidžiamos spindulinės procedūros reikšmingai blogina vėžio kontrolės ir išgyvenamumo rezultatus. Mokslinis straipsnis kuriame pagrindžiama argumentacija: Jiang M, Liu S, Gao J, Feng Q, Zhang Q. A Usability Study of 3 Radiotherapy Systems: A Comparative Evaluation Based on Expert Evaluation and User Experience. *Med Sci Monit.* 2019;25:578–589. Published 2019 Jan 20. doi:10.12659/MSM.913160.

Taigi reikalavimas dėl būtino linijinio greitintuvo spindulio pluošto charakteristikų pilno suderinamumo su įstaigoje turimų linijinių greitintuvų charakteristikomis yra logiškas ir pagrįstas vieninteliu siekiu – užtikrinti tinkamą, savalaikį ir kokybišką spindulinį gydymą NVI onkologiniams pacientams.

Taip pat pažymėtina, kad pastarasis (2018 metų) pirkimas buvo kuruojamas eigoje ir tikrinamas Europos Sąjungos kuriojančios organizacijos Centrinės projektų valdymo agentūros, patikros vyko tiek dokumentalios, tiek patikrinimas vietoje. Centrinė projektų valdymo agentūra po patikrinimų informavo, jog pastebėjimų neužfiksuota bei rekomendacijų neteikia.

• Pažymoje pateikta, jog buvo vykdyta mažos vertės pirkimų apklausos būdu, apklausiant vienintelį tiekėją UAB „Tradintek“ už 333 462,89 eurų sumą yra nesuprantama, nes nesutampa su NVI turimais ir auditoriams pateiktais duomenimis. Todėl komentuoti šio teiginio negalime. Skaičiuojant,

kad 2016-2017 metais pirmus 3 ketvirčius įsigyjant įrangos dalių, remonto darbų ar techninės priežiūros paslaugų (pažymoje nurodytos aplinkybės) sumos yra ženkliai mažesnės.

- Dėl linijinių greitintuvų remonto: 2016 ir 2017 m. pirmus 3 ketvirčius išleista 88 000,69 Eur linijiniams greitintuvams, kurių nėra 2018-12-31 medicinos įrangos sąrašė (inv. Nr. T1164004 ir 1640026). Šie linijiniai greitintuvai buvo nurašyti atitinkamai 2018 m. birželio mėn. ir 2017 m. spalio mėn., todėl į įrangos sąrašą 2018-12-31 dienai nepateko. Viešųjų pirkimų skyriaus vedėjo **2019 m. kovo mėn. 22 d. 12:37 min. siųstame laiške** grupės vadovei aiškiai buvo **pateikta informacija** iš įstaigos „Labbis“ vidinės apskaitos programos, kuriame nurodyta, jog linijiniai greitintuvai (Nr. T1164004; Nr. 1640026) yra nurašyti. Daugiau apie iškilusias klaidas ar neatitikimus jokiais priemonėmis **NVI nebuvo informuota**.

- 20-ame pažymos lape aptartas medicininės įrangos techninės priežiūros ir remonto paslaugų pirkimas, kuris buvo suskaidytas į 333 dalis. Pažymoje teigiama, kad pirkimo iš tokio kiekio dalių organizavimas nėra efektyvus, juolab, kad jo pasakoje sutartys sudarytos tik su vieninteliu tiekėju, todėl galimai yra tik formalus procedūrų vykdymas, nesiekiant padidinti konkurencijos ar pritraukto naujų dalyvių.

Pažymime, kad pirkimas buvo vykdomas kaip tarptautinės vertės pirkimas atviro konkurso būdu, kurį įstatymas leidžia vykdyti visais atvejais, todėl pirkimo organizavimo protokolas, dėl pirkimo būdo parinkimo, neprivalomas.

Pirkimas buvo **skaidomas į dalis pagal atskirą medicininę įrangą**, siekiant **padidinti konkurenciją** tarp tiekėjų, ko pasakoje pasiūlymus pateikė **26 tiekėjai 326 dalimis** bei buvo sudarytos **sutartys su 21 tiekėju** (su UAB „Limeta“ 160 dalių; su UAB „B.Braun Medical“ 54 dalimis; su UAB „Mundia“ 33 dalimis; su UAB „Tradintek“ 26 dalimis; UAB „Principalmed LT“ 10 dalių; su UAB „Salmeda“ 7 dalimis; su UAB „Anmeda Techna“ 5 dalimis; su UAB „Roche Lietuva“ 6 dalimis; su UAB „Graina“ 5 dalimis; UAB „Hospitex Diagnostics Kaunas“ 3 dalimis; UAB „Interlux“ 3 dalimis; UAB „Medig Lietuva“ 2 dalimis; Olympus Sverige Aktiebolag Lietuvos filialas 2 dalimis; su UAB „Diamedica“, Siemens Healthcare OY Lietuvos filialas, UAB „Diagnosticinės sistemos“, UAB Litfarma“, UAB „Sorb chem“, UAB „Vtrolab“, UAB Arbor Medical Corporation LT“, UAB „Kodmeda“ ir UAB „Vilmedica“ 1 daliai).

Taigi pirkimo skaidymas į dalis nebuvo formalumas, sutartys sudarytos ne su vienu, o su 21 tiekėju, taip užtikrinant konkurenciją tarp tiekėjų.

- 4 vnt. įrangos, kuriai buvo perkama paslauga, 2018-12-31 dienai nurašyti, todėl pagal auditorių prašymą, pateikti įrangos sąrašus iki 2018-12-31 dienos, sąrašė ir atsarginių dalių sąrašė egzistuoja įrangos inventorinis numeriai.

- 20-ame pažymos lape daroma prielaida, kad NVI nutekino informaciją, kadangi UAB „Tradintek“ pateikė pasiūlyme tikslią suplanuotą pirkimo objekto kainą.

Paaškiname, kad tūrinės dozimetrijos sistema buvo pirktą iš 2018 metų linijinio greitintuvo pirkimo **sutaupyti lėšų**, pritarus Centrinei projektų valdymo agentūrai (toliau – CPVA). Linijinio greitintuvo sutartis buvo paviėšinta 2018-01-31. Tūrinės dozimetrijos sistemos pirkimo procedūros pradėtos (paraiškos data 2018-05-25) 2018-06-06 dieną (skelbimas išsiųstas į VPT). Taip pat CPVA viešai skelbia apie skiriamas lėšas įstaigoms, todėl nėra sudėtinga suskaičiuoti likutinę sumą. VPT

skelbtose gairėse „Rinkos konsultacijos: iššūkiai ir galimybės“ nurodyta: „Nors prievolė vykdyti rinkos tyrimą neįtvirtinta jokiam teisės akte, jis negali būti išvis neatliekamas ar atliekamas atmestinais, kadangi VPĮ 17 str. 2 d. 1 p. ir KSPĮ 29 str. 2 d. 1 p. numato reikalavimą lėšas naudoti racionaliai. Rinkos tyrimas paprastai yra efektyviausia priemonė planuojant pirkimui reikalingas lėšas ir nustatant pagrindinius pirkimo objektui keliamus reikalavimus.“ Šiuo atveju, pirkimo paraiškoje nustatant lėšas, skirtas Tūrinės dozimetrijos sistemai įsigyti, buvo atliktas rinkos tyrimas ir, be kitos informacijos buvo sužinota ir tiekėjo UAB „Tradintek“ siūloma kaina. Atviro konkurso metu tiekėjas pateikė tokią pačią kainą, kokią buvo nurodęs rinkos tyrimo metu, o kitų tiekėjų, kurie atviro konkurso metu būtų pateikę pasiūlymus už mažesnę kainą, neatsirado.

Audito pažymoje daroma prielaida, kad NVI nutekino informaciją, tačiau pagal aukščiau paminėtą informaciją konstatuojame faktą, kad pasiūlymo kaina sutampa su pirkimui suplanuotomis lėšomis.

- Pasak Audito pažymos, 2018-08-23 sutartyje Nr. PR2018-207 laparoskopinio adato ir instrumentų rinkinio techninėje specifikacijoje nurodyta, kad instrumentai ir jų dalys turi tiktai prie NVI naudojamų Karl Storz videolaparoskopinės sistemos prietaisų. Auditas teigia, kad pateiktuose duomenyse nenurodyta, kas buvo šio įrenginio tiekėjas, ir kad tiekėjas UAB „Tradintek“ vienintelis pateikė pasiūlymus į abi konkurso dalis ir juose pripažintas laimėtoju.

NVI pabrėžia, nors ir pasiūlymą pateikė vienintelis tiekėjas, tačiau konkursas buvo **viešai skelbtas** ir atliktas **atviro konkurso** būdu ir visi tiekėjai galėjo siūlyti instrumentus, kurie tiktų įstaigoje turimoms sistemoms. Pirkimo dokumentuose nurodžius pagrindinės įrangos pardavėją, būtų pažeistas konkurencijos principas, tuo tarpu perkančioji organizacija suteikė galimybę visiems tiekėjams siūlyti savo prekes.

- Viešojo pirkimo **atviro konkurso būdu** vykdytas pirkimas „Videolaringoskopijos įrenginio, infuzinių pompų, defibriliatoriaus, chirurginių instrumentų ir kateterių pirkimas“ buvo suskaidytas į 7 pirkimo dalis. Pirmoje pirkimo dalyje tiekėjo UAB „Tradintek“ pasiūlyta kaina videolaringoskopijos įrenginiui – 15 548,50 Eur su PVM **viršijo** perkančiosios organizacijos suplanuotą kainą – 15 000,00 Eur su PVM. Todėl Komisija, vadovaudamasi **VPĮ 63 str. 1 dalies 2 punktu**, nutarė kviešti tiekėją UAB „Tradintek“ **į derybas** dėl pasiūlyme pateiktos kainos sumažinimo, tiekėjo UAB „Tradintek“ pirkime 2018-06-21 pateiktą pasiūlymą Nr. 180621/07 laikant pirminiu pasiūlymu. Derybų metu buvo deramasi tik **dėl 1 pirkimo dalies**, videolaringoskopijos įrenginio. Galutinė kaina fiksuota 14.762 Eur. Pirkimo teisėtumo, ekonomiškumo, rezultatyvumo ir efektyvumo **lygis – aukščiausias**, todėl kyla pagrįstas klausimas, kodėl tokia informacija, neigiamu atspalviu yra viešinama audito pažymoje. Tuo tarpu **6-7 pirkimo daliai** tiekėjų pasiūlymų **negauta** (pasiūlymų eilė nenustatyta), todėl buvo nuspręsta **vykdyti neskelbiamas derybas**, kaip tai nurodyta Komisijos 2018-08-01 protokole Nr. V31-141: *Komisija konstatuoja, kad 2018 m. birželio mėn. atviro konkurso būdu įvykusiame pirkime „Videolaringoskopijos įrenginio, infuzinių pompų, defibriliatoriaus, chirurginių instrumentų ir kateterių pirkimas“ (pirkimo vertė 76 800,00 Eur su PVM (68 004,68 Eur be PVM)) 6 ir 7 pirkimo dalyje negauta tiekėjų pasiūlymų, todėl, vadovaujantis LR Viešųjų pirkimų įstatymo 71 str. 1 d. 1 p., prekės gali būti perkamos neskelbiamų derybų būdu.* Buvo parengti pirkimo dokumentai (kvietimas, pasiūlymo forma, sutarties projektas), **sukurta pirkimas CVP IS** (pirkimo nr. 394402), tiekėjas UAB „Tradintek“ teikė pasiūlymą, buvo nustatyta pasiūlymų eilė ir sudarytos sutartys. Todėl pažymos teiginį

“Toku būdu nėra išlaikytos nuoseklios pirkimų vykdymo procedūros, o sprendimas nėra pagrįstas”
laikome nepagrįstu.

- 21-o pažymos lapo paskutinėje pastraipoje pateiktą informacija grindžiame taip:

NVI Atviras konkursas „Chirurginių siūlų ir medicinos priemonių pirkimas“ buvo vykdomas 40 skirtingų prekių, iš kurių daliai prekių buvo skelbtas pakartotinas atviras konkursas, nes ankstesniais pirkimais prekės nebuvo nupirktos. Pirkimas buvo skaidomas į 40 pirkimo dalių, nes perkamos medicinos **prekės nėra beveik identiškos**: pvz. chirurginiai siūlai išskaidyti į 11 pirkimo dalių, nes jie skiriasi savo storiu, ilgiu, medžiaga, siūlo adatos dydžiu, **kiekvienas skirtingas siūlas naudojamas atitinkamai skirtingoms operacijoms**; kateteriai išskaidyti į 2 pirkimo dalis, nes skiriasi reikalaujamas jų ilgis; sujungėjai į 2 pirkimo dalis, nes buvo perkami skirtingų charakteristikų sujungėjai: trišakiai ir viensakiai; atsiurbėjo maišai į 2 pirkimo dalis, nes buvo perkami maišai su mikrobiologiniu vožtuvu ir be mikrobiologinio vožtuvo ir pan.

Rinkoje egzistuoja labai specifinių chirurginių siūlų ar bet kokių kitų prekių, kurių pvz. turi tik 1 tiekėjas, todėl grupuodami ar net apjungdami visą asortimentą galimai sukurtumėm išskirtines sąlygas vienam tiekėjui. Pirkimas išskaidytas į 40 pirkimo dalių, **siekiant padidinti konkurencingumą**, ką parodo pirkimui pasiūlymus **pateikę 21 tiekėjas**. Tiekėjų **pretenzijų dėl pirkimo suskaidymo** į 40 pirkimo dalių **nebuvo gauta**. UAB „Skirgesa“ pasiūlymas pirkimo objektui „Rinkinys (Flečer tipo) aplikatorių sistema ginekologinėms brachiterapijos procedūroms“ buvo atmestas vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 45 str. 1 d. 4 p., nes Tiekėjas pateikė neišsamius dokumentus ir per NVI nustatytą terminą nepatiksino pasiūlymo, t.y. nepateikė informacijos apie tandemo kampus.

- Pažymoje nustatyta, kad vienas UAB „Tradintek“ darbuotojas dirba NVI, **dėkojame** už atkreiptą dėmesį ir **informuojame, kad 2019-04-09 dieną kreipėmės** į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją dėl šios situacijos teisinio įvertinimo, informacijos pateikimo, konsultacijos ir rekomendacijų.

- Dėl įmonės UAB „Tradintek“ audituojamu laikotarpiu išsimokėtos 3,8 mln. eur dividendų, NVI neturi galimybės komentuoti, **kadangi NVI nevaldo ir nekontroliuoja jokių privačių įmonių, tarp jų ir UAB „Tradintek“**.

- Pažymoje **be loginės sekos** traktuojama, kad yra pažeistas VPĮ dėl to, jog neskaidome pirkimo į atskiras pirkimo dalis, kitose vietose, jog per smulkiai skaidome. Argumentuotai, remiantis VPĮ bei Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu nurodome, kad aptariamo pobūdžio atvejais, NVI vykdant viešuosius pirkimus, vadovaujamosi šių teisės aktų nuostatomis:

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas

„28 straipsnis. Pirkimo objekto skaidymas į dalis:

1. Tarptautinis pirkimas privalo būti, o supaprastintas ar šio įstatymo 2 priede nurodytų socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų pirkimas gali būti atliekamas skaidant pirkimo objektą į dalis, kurių kiekvienai numatoma sudaryti atskirą pirkimo sutartį, ir apibrėžiant šių dalių apimtį ir dalyką. Pirkimo objektas skaidomas į dalis kiekybiniu, kokybiniu pagrindu ar pagal skirtingus jo įgyvendinimo etapus.

35 straipsnis. Pirkimo dokumentų turinys

2. Pirkimo dokumentuose turi būti nurodyta:

9) *perkančiosios organizacijos sprendimo dėl tarptautinės vertės pirkimo objekto neskaidymo į dalis argumentai, kaip nustatyta šio įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje;*“

Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. IS-139 patvirtintose Smulkią ir vidutinio verslo subjektų skatinimo dalyvauti viešuosiuose pirkimuose rekomendacijose nurodoma:

„5. Siekiant sudaryti sąlygas verslo subjektams dalyvauti didelės apimties pirkimuose, perkančiajai organizacijai rekomenduojama:

5.1. *skaidyti didelės apimties pirkimus į dalis. Tokiu atveju pirkimo dalių dydis atspindi verslo subjektų galimybes, o pirkimo dalių turinys atitiks verslo subjektų specializaciją. Be to, pirkimų skaidymas į dalis, sudarantis sąlygas didelės apimties pirkimuose dalyvauti didesniai verslo subjektų skaičiui, skatina konkurencingumą rinkoje.*“

Todėl 333-jų įrangos vienetų aptarnavimo, chirurginių siūlų, medicinos priemonių ir didelę dalį kitų pirkimų skaidome į atskiras 333, 40, 11 ar kitokį skaičių pirkimo dalių, tokiu būdu siekdami maksimalios konkurencijos bei skaidrumo. Negrupuojame įrangos ar kitaip dirbtinai nesudarome palankių galimybių laimėti vieninteliam tiekėjui.

Dėl pirkimų iš išskirtinio tiekėjo

- **DASFA ir KO.** Buvo vykdomas mažos vertės pirkimas apklausos būdu. Vadovaudamiesi VPĮ nuostatomis pabrėžiame, kad kvalifikaciniai reikalavimai mažos vertės pirkimams **neprivalomi**. Sąskaitos faktūros ir priėmimo-perdavimo aktai su lokalinėmis sąmatomis buvo pateikti elektroniniu paštu 2019-03-22, 13-15 lapai.

- Dėl MB „Pastatų sistemos“ (Durų ir langų remontas). Buvo vykdytas **viešasis pirkimas skelbiamos apklausos būdu** (komisijos 2018-03-08 protokolo Nr. V31-29 sprendimas), todėl konkurse pasiūlymus teikti galėjo visi norintys. UAB „Altitudė“, nurodyta paraiškoje, nepateikė pasiūlymo. Dėl nesudėtingų paslaugų atlikimo pobūdžio, kvalifikaciniai reikalavimai keliami nebuvo (mažos vertės pirkimams jie neprivalomi), todėl nugalėtojas buvo **išrinktas iš 6 pateikusių pasiūlymų**, kaip pateikęs mažiausią kainą. Komisija vertindama potencialų laimėtoją, neturėjo ir negavo jokios trečiųjų šalių informacijos, jog įmonė MB "Pastatų sistemos" negebės ar negeba teikti nesudėtingų paslaugų. Šio ir kito pirkimo metu buvo maksimaliai stengiamasi sukurti konkurencingą aplinką bei kaip rodo rezultatai **NVI lėšos panaudotos racionaliai ir efektyviai**.

Dėl MB „Pastatų sistemos“ (Vėdinimo įrangos priežiūra ir remontas). (2016-2018 m. pirkimo paraiškose nurodoma, jog pirkimai vykdyti kreipiantis į vieną tiekėją, kadangi su juo galioja ilgalaikė sutartis Nr.PS 2015-61).

Ne visais atvejais buvo kreipiamasi į vieną tiekėją: 2016 m. **2 pirkimai**, kuriuose kreiptasi į 3 tiekėjus, 2017 m. **3 pirkimai**, kuriuose kreiptasi į 3 tiekėjus, 2018 m. **2 pirkimai**, kuriuose kreiptasi į 3 tiekėjus.

Pirkimo paraiškose, nurodyta ne viena sutartis, o kelios, kurios sudarytos su MB „Pastatų sistemos“ (t.y. kondicionierių priežiūra ir remontas, sutarties Nr. PS 2015-61, NVI vėdinimo sistemų priežiūra ir remontas, sutarties Nr. PS 2017-5; MTC vėdinimo sistemos priežiūra ir remontas sutarties Nr. PS 2017- 18).

Pažymoje traktuojama: "2017 m. vykdyta 19 neskelbiamų pirkimų iš šios įmonės, kreipiantis į vieną tiekėją bei nekeliant jokių kvalifikacinių ar kitų reikalavimų, neaprašant detalai pirkimo objekto."

2017 m. buvo vykdyta 3 pirkimai, kuriuose kreiptasi į 3 tiekėjus bei nugalėtoju paskelbtas MB „Pastatų sistemos“ (2017-01-23 pirkimo paraiška Nr. V50-49 „Kišeninių ir hepafiltrų pirkimas“, pirkimo vertė – 9528,12 Eur su PVM; 2017-04-13 Nr. V50-302 „Kondicionierių pirkimas“, pirkimo vertė – 8544,96 Eur su PVM; 2017-09-08 Nr. 694 „Vėdinimo ir oro kondicionavimo darbai“, pirkimo vertė – 1545,34 Eur su PVM).

Taip pat vykdyti 2 pirkimai, kuriuose kreiptasi į vieną pirkėją MB „Pastatų sistemos“ (2017-02-22 pirkimo paraiška Nr. V50-149 „Vėdinimo sistemų ir kondicionierių aptarnavimo ir remonto paslauga“, sudaryta sutartis PS 2017-18, pirkimo vertė 1797,66 Eur su PVM; 2017-04-13 Nr. 302 „Kondicionieriai“, pirkimo vertė – 2723,25 Eur su PVM).

15 pirkimų buvo vykdyta vėdinimo sistemų ar kondicionierių gedimų atvejais, todėl paraiškose buvo nurodytos galiojančios vėdinimo sistemų ar kondicionierių aptarnavimo ir remonto sutartys bei defektiniai MB „Pastatų sistemos“ aktai, kuriuose buvo nurodomos gedimų priežastys bei atsarginių detalių, reikalingų pašalinti gedimams vertės (2017-03-14 paraiška Nr. 197, pirkimo vertė – 1049,43 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2015-61; 2017-03-24 paraiška Nr.243, pirkimo vertė –915,00 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2015-61; 2017-04-25 paraiška Nr.34, pirkimo vertė –199,65 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2017-5; 2017-04-25 paraiška Nr. 322, pirkimo vertė –1597,20 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2017-5; 2017-06-20 paraiška Nr.381, pirkimo vertė –592,90 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2015-61; 2017-06-29 paraiška Nr. 535, pirkimo vertė –396,26 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2015-61; 2017-06-30 paraiška Nr.536, pirkimo vertė –1129,29 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2017-5; 2017-08-07 paraiška Nr. 615, pirkimo vertė – 1205,16 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2015-61; 2017-08-29 paraiška Nr.788, pirkimo vertė –3090,82 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2017-5; 2017-09-01 paraiška Nr.789, pirkimo vertė –314,20 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2017-18; 2017-09-29 paraiška Nr.786, pirkimo vertė –1771,78 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2015-61; 2017-09-29 paraiška Nr.787, pirkimo vertė –410,92 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2017-18; 2017-08-07 paraiška Nr. 615, pirkimo vertė – 1205,16 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2015-61; 2017-11-08 paraiška Nr.953, pirkimo vertė –5396,60 Eur su PVM, aptarnavimo sutartis PS 2017-5; 2017-11-08 paraiška Nr.955, pirkimo vertė –474,32 Eur su PVM, aptarnavimo sutartys PS 2015-61, PS 2017-18).

Iki 2017-07-01 šie pirkimai buvo vykdomi vadovaujantis NVI Direktorius 2015-01-02 įsakymu Nr. R8-211 patvirtintomis NVI supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis T1 P16.

- Pažymoje rašoma, kad 2016 m. vykdyta 18 mažos vertės neskelbiamų neplaninių pirkimų **baldams įsigyti**. Pirkimai vykdyti kreipiantis į vieną tiekėją. Siūlomo kviesti tiekėjo pagrindimas – socialinė įmonė.

Detalizuojame aplinkybes, kurios pažymoje yra iškraipytos ir neatitinka faktų:

2016 metais (finansiniais metais) baldams įsigyti bendra suma **sudarė 13 620,36 eur be PVM (20 mažos vertės neskelbiami pirkimai)**. Įmonė **ne vienintelė**, kaip traktuojama paraiškoje, nes kitus 2 pirkimus laimėjo skirtinga įmonė.

Visi pirkimai vykdyti vadovaujantis VPĮ (iki 2017-07-01) nuostatomis bei NVI Direktorius 2015-01-02 įsakymu Nr. R8-211 patvirtintomis NVI supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis T1 P16.

Kadangi bendra visų mažos vertės pirkimų verčių suma baldams įsigyti per **finansinius metus sudarė 13 620,36 Eur be PVM (20 mažos vertės neskelbiami pirkimai)**, o pagal tuo metu galiojančių NVI supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių T1 P16 115 punktą, „perkančioji organizacija, prašydama pateikti pasiūlymus, privalo kreiptis į 3 ar daugiau tiekėjų, kai pirkimo sutarties vertė viršija 15 000 Eur (be pridėtinės vertės mokesčio), jei yra pakankamai tiekėjų...“, buvo kreipiamasi į vieną tiekėją socialinę įmonę UAB „Justura“, nurodytą pirkimo paraiškoje pirkimo iniciatoriaus.

10 pirkimo paraiškų nurodyta, kad pirkimas **planuotas** (Pirkimo paraiškos 2016-06-02 Nr. V50-327; 2016-08-03 Nr.V50-452; 2016-08-18 Nr. V50-479; 2016-08-26 Nr. V50-501; 2016-09-14 Nr. V50-572; 2016-09-20 Nr. V50-20; 2016-10-17 Nr. V50-711; V50-712; V50-713; 2016-11-28 Nr. V50-822). 8 paraiškose nurodyta, kad pirkimas **neplanuotas**.

- Pažymoje rašoma, kad kai kurių baldų pirkimo paraiškose kaip pirkimo pagrindimas nurodoma, jog perkama iš tokių institucijos pirkimo plano eilučių, ir pagal tokius BVPŽ kodus kaip „Polietileno maišai ir maišeliai šiukšlėms bei atliekoms“ (19640000-4), „Vandenilis, argonas, inertinės dujos, azotas ir deguonis“ (24111000-5), „Grindų padengimas apsaugine emulsija“ (90910000-9), „Tepalinės alyvos ir tepimo priemonės“ (09211000-1), „Informacinės rodyklės, lentelės ir stendai“ (44423450-0), „Statybos darbai“ (45000000-7) ir kt., nors pirkimo objektu nurodomi baldai.

Pažymoje nurodoma **klaidinga interpretacija**. Ši informacija, nurodyta 17 pirkimo paraiškos punkte, skirta įstaigos finansų skyriui (vidaus skyrių komunikacijai). Pirkimo iniciatorius nurodo, kad perskirto savo biudžetą ir baldus perka **iš sutaupyto lėšų (po ankstesnių vykdytų viešųjų pirkimų sutaupymų)**, skirtų kitoms prekėms įsigyti. Pirkimo paraiškos 1 – ajame punkte, **visada nurodomas pirkimo objektas ir BVPŽ kodas**. Visose nurodytose paraiškose naudojamas tinkamas BVPŽ kodas. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog tai yra tik pirkimo paraiška, verčių skaičiavimas ir BVPŽ kodo galutinis kodo parinkimas gali skirtis nuo paraiškoje iniciatoriaus nurodomo (labai retai), nes tam ir yra viešųjų pirkimų skyriaus komanda, kad grupuojant ir matant pirkimų visumą, galima objektyviausiai parinkti BVPŽ kodą.

- Pažymoje teigiama, kad 2016-08-18 pirkime Nr. V50-479, pirktos 3 kėdės, **vertė 54,45 eur su PVM (penkiasdešimt keturi eurai 45 cent)**, institucija elektroniniu paštu atskleidė tiekėjui pirkimui skiriamą lėšų sumą.

Tiekėjui buvo nurodytas maksimalus biudžetas šiam pirkimui įvykdyti, nes rinkos analizė parodė, kad daugumos tiekėjų vienos kėdės vertė didesnė. Pirkimui skirtas lėšas perkančioji organizacija gali nurodyti pirkimo dokumentuose (planuose, skelbime apie pirkimą) ir tai nepažeis VPĮ nuostatų, nors to daryti nėra privaloma. Taip pat **VPĮ leidžia** redaguoti pirkimo dokumentus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos. Tai nustatyta VPĮ (sena redakcija) 27 straipsnio 4 dalyje: nesibaigus pirkimo pasiūlymų pateikimo terminui, perkančioji organizacija savo iniciatyva gali paaikškinti (patikslinti) pirkimo dokumentus (nuostata taikoma tarptautinės vertės pirkimuose, o supaprastintuose pirkimuose pirkimo dokumentų tikslinimo tvarka turi būti aprašyta supaprastintų pirkimų taisyklėse). **Perkant per CPO taip pat galima nurodyti maksimalų biudžetą**. Tiek oficiali

VPT pozicija tiek įstatymas nedraudžia nurodyti pirkimo dokumentuose maksimalią kainą. Todėl pažymoje rašomas skandalingas kaltinimas, jog yra atskleidžiama informacija, **neatitinka tikrovės**.

- Dėl pažymoje nurodomos informacijos apie UAB „Justura“ vadovą, NVI nekomentuos, kadangi **neturi jokios informacijos. NVI vadovaujasi teisės aktais**. Kol ši įmonė nėra įtraukta į nepatikimų ar melagingų tiekėjų sąrašus, tol teisiško pagrindo atmesti tokios įmonės pasiūlymą, neturime.

- Pažymoje pažymėta, kad UAB „Justura“ rekvizitai.lt yra deklaruojama, kad su NVI sudarytų sutarčių vertė **nuo 2015 metų yra 152 000 Eur**.

Atkreipiame dėmesį, kad 2019 m. kovo 22 d. audito išvados Nr. VA-6 **audituojamas laikotarpis yra nurodytas 2016-2018 metų**. Kyla klausimas, dėl kokios priežasties yra naudojami duomenys **nesusiję** su audituojamu laikotarpiu.

2018 m. Viešųjų pirkimų skyrius, siekdamas eliminuoti didelį kiekį mažos vertės pirkimų baldams įsigyti, **paskelbė supaprastintą atvirą konkursą**. 2018-06-12 buvo pasirašyta sutartis 12 mėn. su galimybe pratęsti du kartus po 12 mėn. PR 2018-18 su laimėtoju socialine įmone UAB „Justura“. Sutartyje nustatyta metinė išperkamoji vertė baldams įsigyti - 40 000 Eur su PVM.

Dėl gautos paramos pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą

- 47-ame ir 50-tame pažymos lapuose aprašyta **parama**.

Norime atkreipti dėmesį, kad 2014-07-02 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 629 patvirtintų Nacionalinio vėžio instituto įstatų 7.6 punkte Institutui yra iškeltas tikslas **teikti aukščiausio lygio** specializuotas ir individualizuotas onkologijos asmens sveikatos priežiūros **paslaugas** Lietuvos ir užsienio gyventojams. Instituto pacientai yra itin jautri ir pažeidžiama visuomenės grupė - **onkologiniai ligoniniai. Valstybė nekompensuoja** didelės dalies Europos Sąjungoje registruotų naujų **vaistų**, kurių efektyvumas įrodytas tyrimais, indikacijos patvirtintos ir **yra įtraukti į tarptautines gydymo metodikas/gaires**. Todėl Institutas siekdamas **užtikrinti galimybę** onkologiniams **pacientams** gauti gydymą naujausiais vaistais teikia prašymus privačioms įmonėms suteikti paramą valstybės nekompensuojamais vaistais. Tokiu būdu gauta **parama vaistais yra įvertinama eurais ir buhalteriskai apskaitoma**. Todėl pažymime, kad iš 2016-2019 m. Instituto gautos 1,8 mln. eurų paramos, parama **vaistais sudarė 1 559 264,73 eurų**, kurie buvo **panaudoti pacientų gydymui**.

Pažymoje nurodoma, kad nėra jokios tvarkos, reglamentuojančios paramos skyrimą ir naudojimą. Pažymime, kad **NVI direktoriaus 2015-01-23 įsakymu** Nr. R8-547 „Dėl paramos apskaitos tvarkos aprašo F1-TA2 patvirtinimo“ NVI buvo **patvirtinta paramos gavimo ir apskaitos tvarka**. Taip pat, kiekvienais metais NVI direktoriaus įsakymu yra sudaroma paramos priėmimo ir skirstymo komisija (pvz. NVI direktoriaus 2019-01-02 įsakymas Nr. R8-1 „Dėl paramos komisijos patvirtinimo“), paskiriami atsakingi asmenys.

Komentarai dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo deklaravimo vidaus audito

Pažymoje **teisingai nurodoma**, kad NVI turi patvirtinusi vidinę tvarką dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo, yra patvirtinusi asmenų, kurie privalo deklaruoti privačius interesus, pareigybių sąrašą, yra paskyrusi atsakingą asmenį už deklaracijų kontrolę, turi ir naudojami prisijungimu prie Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos administruojamos PIDTIS sistemos. Papildomai pažymime, kad NVI aktyviai dalyvauja darbuotojų švietime privačių interesų derinimo klausimais, rengia ir platina

lankstinukus, metodinę medžiagą, iniciavo Vyriausiosios tarnybinės etikos mokymus NVI darbuotojams dėl privačių interesų deklaracijų pildymo ir interesų derinimo klausimais.

Suprantame, kad privačių interesų deklaracijų teikimo kontrolė turi didelę reikšmę užtikrinant antikorpacinę aplinką įstaigoje, todėl atsižvelgsime į rekomendacijas skirti didesnę dėmesį deklaracijų stebėsenai, jų analizei ir išankstinių rekomendacijų surašymui. Siekiant mažinti nepotizmo keliamas rizikas NVI darbuotojams bus priminta apie tai, kad privačių interesų deklaracijose turi būti pateikti duomenys apie jų sutuoktinį, sugyventinį, partnerį, taip pat duomenys apie artimus asmenis ar kitus jam žinomus asmenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, o privačių interesų deklaracijose nurodyti duomenys bus analizuojami.

Komentarai dėl išvadų

Susiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus atlikto audito išvadas dalyje dėl konstatuotų NVI padarytų pažeidimų vykdant viešuosius pirkimus, vertiname kaip **nepakankamai argumentuotas**, o aukščiau paminėtais aspektais – kaip **ne visiškai atitinkančias realią faktinę situaciją**, todėl - subjektyvias, o atskirai aptartais atvejais – grįstas tik prielaidomis, o ne tikslia ir išsamia informacija, t.y. - ne objektyviai pagrįstas NVI esančiais, auditui pateiktais ir šiame rašte išdėstytais faktiniais duomenimis, kurių visų pateikti auditą atlikusiems asmenims dėl objektyvių priežasčių (nepagrįstai trumpų terminų, galimai išankstinio auditorių požiūrio ir negebėjimo ar nenorėjimo atsižvelgti ir vertinti NVI administracijos ir atsakingų darbuotojų pateiktų duomenų ir paaiškinimų) nebuvo galimybės. Be to, NVI nebuvo suteikta galimybė pateikti savo atsiliepimą į nustatytus pažeidimus, jų argumentaciją, aptarti akivaizdžius netikslumus ir akivaizdžiai faktinėms aplinkybėms prieštaraujančius auditorių teiginius. Todėl, įstaigos vertinimu, tokia situacija kenkia ne tik pačios įstaigos, bet ir joje dirbančio personalo reputacijai.

NVI atkreipia dėmesį į audito pažymoje ir jos išvadose išvardintas pastabas, pastebėjimus ir rekomendacijas. Tačiau aukščiau įvardinti punktai neturi pakankamo teisinio pagrindimo, jų argumentavimas audito pažymoje ir išvadose vertintinas kaip subjektyvus ir akivaizdžiai neteisingas, kaip ir aplinkybė, kuriai auditoriams nepavyko surinkti jokių įrodymų, nors ji yra nurodoma audito išvadoje, jog atlikto audito metu gauta informacija, kad NVI vyksta prekyba pacientų eilėmis.

Esame dėkingi Susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriui už aktyviai atkreiptą visuomenės dėmesį į viešųjų pirkimų skaidrumo ir preciziškumo svarbą bei viešųjų ir privačių interesų deklaravimo naudą. Pritardami šiai pozicijai, NVI inicijuojame ir/ar atlikome pirminius veiksmus, kuriais siekiama nedelsiant reaguoti į Susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus pateiktas atlikto audito išvadas ir rekomendacijas:

- Parengtas NVI direktoriaus įsakymas dėl privačių interesų deklaracijų kontrolės, pavedant už privačių deklaracijų kontrolę NVI atsakingam asmeniui iki 2019 m. gegužės 31d. (1) atlikti išsamią darbuotojų pateiktų privačių interesų deklaracijų apskaitą PIDTIS, įvertinti deklaracijose nurodytus duomenis ir įpareigoti deklaruojančius asmenis ištaisyti nustatytas klaidas; (2) įvertinti darbuotojų privačių interesų deklaracijose pateiktus duomenis ir parengti išankstinių rekomendacijų projektus.
- Kreiptasi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją dėl konsultacijos ir rekomendacijų, siekiant priimti tinkamus sprendimus darbuotojo, dirbančio NVI ir UAB „Tradintek“, atžvilgiu.

- NVI vidaus auditui pavesta įvertinant Susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus pažymoje pateiktą informaciją ir atsitiktinės atrankos būdu atlikti NVI darbuotojų gaunamų priemonių už papildomą darbą auditą.
- Patikrinta visa informacija, susijusi su viešaisiais pirkimais ir vertintos rizikos. Svarstoma apie papildomus vidinius patikrinimus atsitiktine tvarka nuo pirkimo iniciavimo iki galutinio rezultato.
- NVI direktoriaus įsakymu atsakingam NVI padaliniui pavesta parengti atnaujintą ir detalizuotą NVI turimos medicininės įrangos sąrašą.
- Su viešaisiais pirkimais susijusiems asmenims bus skirtas didesnis dėmesys apie skaidresnį bei efektyvesnį teisės aktų vykdymą.
- Siekiant mažinti nepotizmo keliamas rizikas NVI darbuotojams bus priminta apie tai, kad privačių interesų deklaracijose turi būti pateikti duomenys apie jų sutuoktinį, sugyventinį, partnerį, taip pat duomenys apie artimus asmenis ar kitus jam žinomus asmenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, o privačių interesų deklaracijose nurodyti duomenys bus analizuojami.
- Siekiant užtikrinti paskesnę racionalų Susisiekimo ministerijos Vidaus audito skyriaus pateiktų atlikto audito išvadų ir rekomendacijų įgyvendinimą bei viešųjų pirkimų skaidrumo didinimą, NVI direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė, kuriai pavesta atlikti audito pažymoje pateiktų išvadų ir rekomendacijų analizę ir parengti pasiūlymus dėl konkrečių priemonių įgyvendinimo.

Suprasdama antikorupcinės aplinkos kūrimo ir viešųjų interesų tenkinimo svarbą, NVI pažymi, jog visada laikėsi ir toliau laikysis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų bei kitų galiojančių įstatymų ir teisės aktų vykdydama savo veiklą.

Direktoriaus pavaduotoja mokslui ir plėtrai,
laikinais einanti direktorės pareigas